

Integrationsminister Erik Ullenhag om Etableringsreformen

Bo Ljung har i en intervju med Integrationsminister Erik Ullenhag samtalat om etableringsreformens genomförande och dess innehåll.

Varför genomförs etableringsreformen för nyanlända?

Etableringsreformen är den största förändringen som sker på 25 år inom integrationsområdet. Förändringen innebär att vi kommer att ha större fokus på jobb, där vi fokuserar på vad den nyanlände kan bidra med, och utifrån individuella insatser ska varje nyanländs kunskap och arbetslivserfarenhet tas tillvara.

Det blir en organisatorisk förändring där insatser för den nyanlände flyttas från kommunerna till Arbetsförmedlingen.

Individuell etableringsersättning är en annan viktig bit i reformen där man nu kan jobba vid sidan om som etableringsinsatserna pågår, vilket kan vara viktigt då den enskilde känner att det lönar sig att arbeta. Reformen är en tydlig jobblinje med lika system över hela landet.

En individuell ersättning har även betydelse ur jämställdhetssynpunkt. Det har visat sig att det ofta tar betydligt längre tid för en kvinna att komma ut i arbete än en

man där kollektiva utbetalningssystem används som till exempel vid försörjningsstöd eller introduktionsersättning.

Hur viktig kommer kommunernas roll att vara i det nya systemet?

Jag har varit lite orolig över diskussionerna som förts om att nu behövs inte kommunerna, men ska det här fungera så är kommunernas insatser helt avgörande. Det är de som ska stå för svenskundervisning, som ansvarar för samhällsorientering och som är en del av etableringsplanen. Det är kommunerna som sköter all basverksamhet med skola, förskola med mera.

Vad anser du är Länsstyrelsernas viktigaste insatser i etableringsreformen?

Det är många aktörer inblandade där kommunerna är en part, Migrationsverket en annan, samt Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen med flera. Jag har funderat en hel del över hur vi kan se till att vi kan jobba samman, och där har vi nu tagit beslut att länsstyrelserna får en central roll. Vi har gjort en riskanalys över reformen, då det kan finnas saker som kan gå fel när man gör en så här stor förändring

Integrationsminister Erik Ullenhag

som denna reform innebär. Det innebär att länsstyrelserna kommer att ha ett uppdrag att följa upp lokalt och regionalt hur samverkan sker mellan myndigheter samt mellan kommuner och myndigheter och i det sammanhanget ska länsstyrelserna föreslå förändringar i systemet för de problem som uppstår.

Länsstyrelserna och landshövdingarna har det yttersta ansvaret på integrationsområdet där de har en avgörande roll för att kommunerna tar emot de som får uppehållstillstånd och ska kommunplaceras genom att överenskommelser tecknas.

Landshövdingarnas roll under året med att få fler

Innehåll

Integrationsminister Erik Ullenhag om Etableringsreformen 1

Förordning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare (SFS 2010:1138) 3

Länsstyrelserna får i uppdrag att förhandla om mottagande av ensamkommande barn 3

Kontaktuppgifter 4

kommunplatser för ensamkommande barn har visat sig vara effektivt, där länsstyrelserna har fört samman berörda aktörer.

Länsstyrelsen är statens förlängda arm, men det är en statens förlängda arm som har en helt annan lokal förankring än vad regeringen själv har, man kan sina kommuner, sina myndigheter, man känner människor på ett sätt som gör arbetet effektivare. Det är därför vi lägger ut det här uppdraget där länsstyrelserna ska se vad fungerar och vad kan göras annorlunda med mera.

Vår struktur är ofta uppbyggd stuprörmässigt vilket är ett sätt att styra i ett hierarkiskt system, men när vi har en sådan här förändring där flera myndigheter är inblandade samt landets kommuner, då riskerar vi att hamna i en situation där varje stuprör anser att de gör sitt. I detta sammanhang kan länsstyrelserna finnas för att hjälpa till med att ta ett mer övergripande ansvar med hur vi organiserar oss för att etableringsinsatser så snabbt som möjligt kommer de nyanlända till del.

Jobblinjen är tydlig men det finns människor som behöver andra stödsatser på grund av olika traumatiska upplevelser, tortyr med mera.

Det ska vara individuellt anpassade insatser för de nyanlända som kommer hit, där man ska lära sig svenska, få sin utbildning och yrkeserfarenhet validerad m.m.

Det finns även den grupp nyanlända som är oerhört traumatiserad eller som bär med sig väldigt mycket. Man ska vara noga med vad etableringstiden fokuseras på, då traumaenhet och bra psykiatrisk hjälp ligger lite utanför etableringsreformen Här

är det viktigt att vården fungerar vid t.ex. en akut trauma-situation.

Hur ser du på systemet med etableringslotsar?

Det finns kritik som förs fram på reformen, en är systemet med lotsar och framför allt att man ska få välja lots. Jag har mötts av att ”det här är människor som inte kan välja” jag vänder mig direkt mot detta resonemang, även bland nyanlända finns nätverk. Tror vi att svenskar kan välja olika saker så ska vi även förvänta oss att de nyanlända ska kunna detta. Det viktigaste är att vi ser till att vi inte får in oseriösa aktörer, lotsen ska godkännas av Arbetsförmedlingen innan man blir lots vilket är en kvalitetsstämpel.

Den största utmaningen som vi hittills har sett på lotssidan är hur vi ska kunna täcka in hela landet – vilket vi sannolikt kommer att göra. Det andra är att det blir den mångfald som vi vill ha. Så här långt är den bild vi fått från Arbetsförmedlingen att

” Etableringsreformen är den största förändringen som sker på 25 år inom integrationsområdet ”

det är många bemanningsföretag som blir lotsföretag. Jag ser framför mig att vi även skulle kunna ha en situation där vi också får in civila samhället och större frivilligorganisationer som kan tänkas gå in och ta lotsuppdrag.

Kan kommunala bolag bli aktuella som lotsföretag?

Vi kan komma att på några håll i landet låta Arbetsförmedlingen ta lotsuppdrag, det är dock sällan bra om offentliga organ går in och konkurrerar om dessa uppdrag, det kommer att konkurrera ut mångfalden.

Jag tror att vi den 1 december har sjösatt ett system som kommer att vara mycket bättre än det tidigare men vi

kommer aldrig att ha ett system som fungerar perfekt, den ödmjukheten måste vi ha. Och jag vill understryka att Länsstyrelsen kommer att spela en mycket viktig roll för att reformen ska komma att fungera i praktiken.

Förordning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare (SFS 2010:1138)

Att erbjuda samhällsorientering är från den 1 december en lagstadgad uppgift för kommunerna.

Samhällsorienteringen syftar till att underlätta vissa nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet och att ge den nyanlände en förståelse för hur det är att leva i Sverige och en grund för ett fortsatt kunskapsinhämtande.

Samhällsorienteringen är obligatorisk för alla nyanlända med etableringsplan. Den ska påbörjas så snart

etableringsplanen är upprättad och helst avslutas inom ett år. Dess omfattning ska vara minst 60 timmar och ska läggas upp så att det går att kombinera med andra etableringsinsatser och med möjligheter att arbeta. Samhällsorienteringen ska i möjligaste mån ges på modersmål eller på annat språk som den nyanlände behärskar väl. Vid behov ska tolk anlitas.

Samhällsorienteringen ska innehålla de tre V:na: **Värden** (mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar

och den enskildes rättigheter och skyldigheter); **Välfärdsstat** (hur samhället är organiserat) och **Vardagsliv** (hur man praktiskt lever i Sverige). Detta innehåll är i sin tur nedbrutet i åtta delar:

1. Att komma till Sverige;
2. Att bo i Sverige;
3. Att försörja sig och utvecklas i Sverige;
4. Individens rättigheter och skyldigheter;
5. Att bilda familj och leva med barn i Sverige;
6. Att påverka i Sverige;
7. Att vårda sin hälsa i Sverige samt
8. Att åldras i Sverige.

Tyngdpunkten för samhällsorienteringen ska ligga på den praktiska aspekten i att leva i Sverige. Samhällsorienteringen ska ge utrymme för dialog och reflektion och den som ger den ska ha lämplig pedagogisk utbildning eller erfarenhet och ämneskunskap.

Kommunen är ansvarig för att samhällsorientering

ges och ska ha en plan för den, i vilken det är angivet omfattning och innehåll. Kommunen kan uppdra åt andra att utforma planen eller att anordna samhällsorienteringen, men planen måste i vart fall godkännas av kommunen. Flera kommuner kan dela på en gemensam plan eller samarbeta kring samhällsorienteringen.

Kommunen ska ge varje deltagare ett intyg för avslutad kurs i samhällsorientering. Om en annan kommun efterfrågar information om delvis genomgången samhällsorientering ska denna information ges.

Länsstyrelserna ska främja och stödja samarbete mellan kommuner om samhällsorientering. Länsstyrelserna ska även följa upp verksamheten och därför behöver kommunerna lämna in de uppgifter som behövs för detta till länsstyrelserna.

Länsstyrelserna får i uppdrag att förhandla om mottagande av ensamkommande barn

Länsstyrelserna har från och med den 1 januari 2011 ett utvidgat uppdrag att under Migrationsverkets ledning överlägga regionalt och lokalt med kommuner, kommunalförbund och andra berörda aktörer om mottagande av ensamkommande barn.

Antalet ensamkommande minderåriga som söker asyl har ökat under de senaste

åren. Trots alla goda insatser som hittills gjorts finns det fortfarande ett stort behov av fler boendeplatser i kommunerna för mottagandet av barnen, såväl under den tid asylansökan provas som efter det att ett eventuellt uppehållstillstånd har beviljats.

- Det är fortsatt viktigt att få fler platser i kommunerna för ensamkommande min-

deråriga. Länsstyrelserna har bra lokalkännedom och nära kontakt med kommunerna i länet. Vi har goda erfarenheter från den nya ordningen att länsstyrelserna förhandlar om platser för det ordinarie flyktingmottagandet och tror därför att samma positiva effekt kan uppnås också när det gäller ensamkommande barn, säger migrationsmi-

nister Tobias Billström i ett pressmeddelande från regeringskansliet.

Länsstyrelserna

www.lansstyrelsen.se/integration

Besök gärna länsstyrelsernas gemensamma webbplats för mer information inom integrationsområdet.
Vill du kontakta en enskild länsstyrelse, se listan nedan.

Länsstyrelsen Blekinge län
371 86 KARLSKRONA
Telefon: 0455-870 00
E-post: blekinge@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/blekinge

Länsstyrelsen Jönköpings län
551 86 JÖNKÖPING
Telefon: 036-39 50 00
E-post: jonkoping@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Länsstyrelsen Södermanlands län
611 86 NYKÖPING
Telefon: 0155-26 40 00
E-post: sodermanland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Länsstyrelsen Västra Götalands län
403 40 GÖTEBORG
Telefon: 031-60 50 00
E-post: vastragotaland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

Länsstyrelsen Dalarnas län
971 84 FALUN
Telefon: 023-810 00
E-post: dalarna@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/dalarna

Länsstyrelsen Kalmar län
391 86 KALMAR
Telefon: 0480-820 00
E-post: kalmar@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/kalmar

Länsstyrelsen Uppsala län
751 86 UPPSALA
Telefon: 018-19 50 00
E-post: upsala@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/upsala

Länsstyrelsen Örebro län
701 86 ÖREBRO
Telefon: 019-19 30 00
E-post: orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro

Länsstyrelsen Gotlands län
621 85 Visby
Telefon: 0498-29 21 00
E-post: gotland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/gotland

Länsstyrelsen Kronobergs län
351 86 VÄXJÖ
Telefon: 0470-860 00
E-post: kronoberg@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/kronoberg

Länsstyrelsen Värmland
651 86 KARLSTAD
Telefon: 054-19 70 00
E-post: varmland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/varmland

Länsstyrelsen Östergötland
581 86 LINKÖPING
Telefon: 013-19 60 00
E-post: ostergotland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/ostergotland

Länsstyrelsen Gävleborgs län
801 70 GÄVLE
Telefon: 026-17 10 00
E-post: gavleborg@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/gavleborg

Länsstyrelsen Norrbottens län
971 86 LULEÅ
Telefon: 0920-960 00
E-post: norrbotten@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/norrbotten

Länsstyrelsen Västerbottens län
901 86 UMEÅ
Telefon: 090-10 70 00
E-post: vasterbotten@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten

Länsstyrelsen Halland
301 86 HALMSTAD
Telefon: 035-13 20 00
E-post: halland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/halland

Länsstyrelsen Skåne län
205 15 MALMÖ
291 86 KRISTIANSTAD
Telefon: 040/044-25 20 00
E-post: skane@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/skane

Länsstyrelsen Västernorrlands län
871 86 HÖRNÖSAND
Telefon: 0611-34 90 00
E-post: vasternorrland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Länsstyrelsen Jämtlands län
831 86 ÖSTERSUND
Telefon: 063-14 60 00
E-post: jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland

Länsstyrelsen Stockholms län
Box 22067
104 22 STOCKHOLM
Telefon: 08-785 40 00
E-post: stockholm@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Länsstyrelsen Västmanlands län
721 86 VÄSTERÅS
Telefon: 021-19 50 00
E-post: vastmanland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastmanland

Integration - information från länsstyrelserna

Du som vill få vårt nyhetsbrev!

Länsstyrelsernas nyhetsbrev innehåller aktuell information om flyktmottagande och integration av nyanlända i Sverige. Nyhetsbrevet ges ut gemensamt av landets samtliga länsstyrelser.

Du som vill ta del av nyhetsbrevet digitalt, skicka ditt namn och e-postadress till bo.ljung@lansstyrelsen.se. Ange "Nyhetsbrev" i ämnesraden.

Kontakt

Webbplats: www.lansstyrelsen.se/integration

Ansvarig utgivare

Bo Ljung, Länsstyrelsen i Jönköpings län, 036-39 52 37, bo.ljung@lansstyrelsen.se

Övriga kontaktpersoner:

Gisela Andersson, Länsstyrelsen i Kronobergs län, 0470-864 19, gisela.andersson@lansstyrelsen.se

Johanna Palmstierna, Länsstyrelsen i Uppsala län, 018-19 50 61, johanna.palmstierna@lansstyrelsen.se

Mia Krylén, Länsstyrelsen i Jämtlands län, 063-14 61 28, mia.krylen@lansstyrelsen.se

Margaretha Johnsson, Länsstyrelsen i Västra Götaland, 031- 60 51 68, margaretha.johnsson@lansstyrelsen.se